

REDACTIA
Deák Ferencz-u. Nr 8
ABONAMENTUL
în Austro-Ungaria:
an an 20 cor. pe 1/4
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 luna 2 cor.
de Duminecă pe an
4 coroane. —
pentru România și
trănatate pe an:
40 franci.
scrierile nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8
INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.
Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.
Scrierile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Ardelenii și Academia Română.

(L). Pentru a scoate în relief că Academia din București este a tuturor Românilor, chiar dela înființarea acestei înalte instituțiuni culturale au ales între membrii fondatori și români în afară de frontariile României. Ear d'atunci încoace locul mas vacant prin moartea vre-unui român de dincoace de Carpați s'a umplint întotdeauna cu un Român tot prin părțile noastre.

Desigur, trebuie să fim și le suntem mulțumitori fraților noștri din țară pentru această condescendență. Ceea-ce nu ne poate împiedica însă să le atrage atenția asupra vre-unei greșeli care nu ni-se pare norocoasă.

O astfel de alegere a fost aceea d-lui cavalier de Pușcariu, alias Ioan dela Buceci, asupra căreia s'a revenim numai acum, o facem pentru-că nainte, când s'a făcut alegerea, nu aveam încă probă despre sensul ce această alegere a făcut tot Ardealul.

Dacă tăbăram adică numai noi asupra lui Ioan dela Buceci, a cărui nume nu poate fi între academicianii, ci între pornografil cel mai ordinar, s'ar zice că o facem din răutate, din considerațiuni subiective.

Acum însă avem ca mărturie scrisorile „Tribunei“ din Sibiu, care, desigur, nu poate fi învinuită că de îndată e în mâinile d-lui dr. Rațiu s'ar arătat dușmănoasă oamenilor I. P. Sale Mitropolitului Meșianu și a tuturor celor pe cari noi îi considerăm, pe teren politic și bisericesc.

Alegerea lui Ioan dela Buceci ca membru al Academiei i-se pare că și „Tribunei“ o batjocură atât de cruntă, că se simte datoră a-și lua glasul, zicând (în numărul 218...) următoarele:

„Ioan dela Buceci“. Punem titlul autorului, pentru-că titlul „cărții“ de care este vorba, nu merită să figureze în publicitate. Căci fiind de cea mai scârboasă și mai urâtă pornografie, ar fi să ne facem părți la scandalul ce constituie, dacă am mai pomeni numele unei cărți atât de infecte și de necivilizate; ar fi să ne facem propagatori ai imoralității obscene, de care abudează această tipăritură, și astfel vrând nevrând să implicăm ai unui „Ioan dela Buceci“.

„Productul „sufletesc“ al acestui autor prezentat sub o numire generală, care lasă nici măcar să bănuim ce cuprinde, atât mai puțin să ar putea cuprinde decât infecțiune imorală, câtăde fapt cuprinde. Căci ceea a fost posibil, ca ea să fie anunțată de ziare și reviste, și să fie trecută în catalogul cărților cari se recomandă poporului nostru, prin cele mai lăpăte organe de publicitate: prin Calindare.

„Intr'adevăr, cine ar fi putut să creadă că ce nu s'a relevat cu citații textuale, poate să apară și la noi, — chiar a ci

în Transilvania. — o carte așa de pozitiv scandalosă ca aceea a lui „Ioan dela Buceci“:

„Ori-cât de mică și în multe privințe primitivă ar fi literatura noastră ardelenască ea a fost totuși relevată cu laude de către distinși bărbați în fruntea reviste de dincolo, pentru motivul, că la noi producțiile literare au un fond solid moral și o înaltă moralitate. Și eată că acum s'începe și la noi oamenii cari țin să propage imoralitatea!“

„E un semn de mare perversitate morală ca cineva să se îndeleaticească a făuri, cu chin și vai niște versuri, prin cari să spună niște trivialități și obscenități grosolane. D'apoi dacă acel cineva nu se „mulțumește“ cu producerea feșilor sei bastarzi, ci caută să 'i arete lumii, — să propage prin presă imoralitatea!“

„Cartea lui „Ioan dela Buceci“ constituie azi un scandal literar, mai ales, că s'a adus în legătură cu numele unui barbat bătrân, pe care „Academia Română“, 'i-a distins de curând, alegându-'i între membrii săi, ear „Asociațiunea“ 'i a ales între una dintre secțiunile sale cele mai importante.

„Nu ne vine a crede, că ar corespunde adevărului combinația ce s'a făcut într'un ziar. Așteptăm însă declarațiunea celui vizat, pentru-că atunci cazul ar lua un caracter și mai grav. În Franța există o academie a științelor morale. La noi, Românii, și locul acesteia îl ocupă „Academia Română“, care are premii importante pentru opere morale. „Asociațiunea“ însăși a scris concursuri pentru scrieri morale și moralizatoare. Ar fi deci culmea scandalului, ca un membru al „Academiei Române“ și membru al secției ist rice a „Asociațiunii“ să se găsească a fi propagator al imoralității prin presă. lucrul considerat ca delict grav și de legile civile ale țării.

Ear în numărul dela 2 Dec., după ce s'a încredințat că Ioan dela Buceci nu este altul decât cavalerul de Pușcariu, scrie:

„dacă Ioan dela Buceci merită să mai figureze între membrii Academiei Române, între imortaliții noștri, atunci popa Bontușă merită, cu acelaș drept premiul Năsturel-Herescu cel de 12 mil lei!“

Cum s'a putut, cu toate acestea, ca Ioan dela Buceci, autorul unei triviale „opere“ să ajungă între imortaliții noștri?

Eată cum. Cel care recomandă și face șgomot când vorba e să se aleagă vre-unul dintre ardeleni, e dl V. Babeș. D-sa propuse pe dl Pușcariu încă în anul trecut, când Academia a ales, în urma propunerii d-lui D. Sturdza, pe P. S. Sa Episcopul N. Popea.

Căzut în anul trecut cu propunerea sa, dl Babaș — îl știm ce fire tenace are — a venit însă astăzi primăvară și ajutat de unul din nepoții lui Ioan dela Buceci (Dr. Emil Pușcariu, p'atunci secretar general al ministerului de culte; dinastia Pușcariu e mare adevăr: dă funcționari înalți și la Budapesta și la București) a înformat Academia așa fel, în cât ni-a prezentat că n'am avea literat mai savant ca pe Ioan dela Buceci și profitându-se de lipsa câtorva academicieni cunosători ai relațiilor de la noi, între cari și dl Maioreșcu, care, alătura cu dl D. A. Sturdza, susținea candidatura d-lui Ioan Bianu,

s'a ales, la limită, Ioan dela Buceci.

Prin intrigă deci, caracteristica tuturor faptelor mai de seamă ale d-lui Babeș, care nu s'a genat să ducă în Academie considerațiuni politice, suținând pe Pușcariu nu pentru-că ar avea merite literare, ci pentru-că în politica luptă împreună, după cum și candidatura P. S. Sale Episcopului Popea o combătuse nu pentru-că n'ar avea merite acest venerat prelat, ci pentru-că pe teren Popea întotdeauna demasca unelirile lui Babeș.

Suntem cu toții datorii să protestăm împotriva acestor fel de apucături ale d-lui V. Babeș, asupra cărui cade întreg odiul că Ardelenii sunt reprezentați în Academie printr'un tip atât de detestabil cum este Ioan dela Buceci. D. Babeș ni-a făcut de ris nu numai pe noi, în sinul cărora și cel din urmă învățător este mai vrednic de cinste de cât Ioan dela Buceci, dar a dovedit că nu ține nici la prestigiul Academiei Române, ci numai pentru a-și satisface plăcerea de a da nimb unui prieten politic al său, a contribuit ca la noi toată lumea să se mire: cum cea mai înaltă instituțiune culturală a primit în sinul ei pe un pornograf de cea mai ordinară specie?

Noul custode al coroanei. Eri, în 4 Decembrie n., camera ungară a avut o ședință extra-ordinară. S'au adunat la un loc deputații și membrii (ca seî magnafiilor în mare număr, având să aleagă un nou custode al coroanei în locul decedatului Szlavy. Ședința a fost presidată de contele Csáky Albin. Candidați din partea Majestații Sale pentru această înaltă dignitate au fost: contele Széchenyi Béla, baronul Jósika Samu, baronul Podmaniczky Géza și Kavass Ferencz. Dela început se prevedea, că majoritatea voturilor avea s'o întrunească contele Széchenyi Béla, care a și fost declarat ales între ovațiile însuflețite ale majorității. Despre rezultatul alegerii a fost imediat încunoștiințat și Majestatea Sa Monarchul, înaintea căruia noul custode în aceeași zi a depus jurământul în mijlocul obicinuitelor solemnități. Imediat după alegere noul custode a rostit în camera deputaților o vorbire, în care a accentuat, că simte sarcina grea a noiei dignități și știe, că alegerea sa o mulțumește memoriei tatălui său. Vorbind despre coroană, contele Széchenyi a zis, că ea e simbolul constituției, al libertății a unității imperiului și al indivisibilității.

„Părinții“ patriei s'au împutșinat cu unul. Într'adevăr partidul popular catolic figurase odinioară și dl Asbóth János, azi însă nici el însuși nu știe al cui este

și cărui partid să se alătore. În ședința de Sâmbătă a Camerei a vorbit și dînsul la chestia bugetului și în expunerile sale s'a răsboit îndeosebi cu partidul, din care făcuse parte, și care azi nu-'l poate de loc mulțumi. În urma vorbirii sale foști colegi din partidul popular aveau de gând să-l scarmene puțin pe dl Asbóth în ședința de Luni; dînsul însă, fiind pregătit la asta, 'i a prevenit și 'și-a tras consecunțele: a abzis de mandatul său din cercul Nagy-Márton, ceea-ce presidentul a anunțat camerei spre marea surprindere a colegilor. Deputatul Asbóth a încunoștiințat în scris despre acest pas al său și cercul, care-'l reprezenta și declară, că azi numai politica actualului guvern, condus de Széll, îl poate mulțumi și, prin urmare, acestuia va ave în viitor să-'i ofere serviciile și aptitudinile.

Politică economică.

Țeara noastră, bogată în vite, avea înainte un frumos izvor de venituri din exportul vitelor și al cărnii. Este știut însă, că în timpul din urmă, cu deosebire decând între Viena și Pesta durează încordările, s'a îngreunat situația producătorilor „patrioți“. Viena, în special, a pus taxe cari au darul de a îngreuna prezentarea vitelor maghiare în piața capitalei împărăției.

Li-a mai rămas deci compairioșilor noștri „economisți naționali“ prospectul de a exporta rîmători în... Germania.

La congresul Societății economice din Ungaria însă, Jeszenszky Pál, însărcinat să studieze această chestie, raportează că în Germania s'a pornit o febrilă activitate în direcția de a-și putea acoperi nevoile de această ordine prin cultura de vite și în special a porcilor în Germania. Ear pe de altă parte, și chiar în legătură cu această tendință, nici o garanție nu există că, la reînnoirea convențiilor comerciale, pentru Ungaria se vor pune clause favoritoare spre a-si găsi o compensație pentru pierderile suferite în tragerea de degete cu Austria.

Știut este, că pentru exportul cărnei de vite cornute, România și-a asigurat în Austria o prielnică poziție, luând apa de la moara Ungariei.

După părerea raportorului pomenit, Ungarilor ceea-ce îi rămâne de făcut în actuala stare de lucruri, este, întâiu să taie importul de rîmători ce se face în țara noastră din Serbia, ear pentru propria producțiune de porci să se facă asociațiuni de cășpiti și pregătire a cărnii, care va putea să cucerească teren, să fie desfăcută în Austria. Inițiativei private i se cere aci multă trudă, și chiar și sacrificii.

Eată dar, în ce consistă politica economică maghiară: să te strict cu cei ce și-au dat cel mai mare câștig, să visezi „independența economică“, pentru a te ruina singur, și apoi pentru a isbi și în ajutoarele tale, cum se învederează măsura ce se propune față cu Serbia.

Din public.

Inaugurare de stabiliment medical.

In nou arangeatul meu stabiliment medical, cu aparate ustate in cura naturala, se vor practica urmatoarele metode de lecuire:

Cura de apa rece: sub conducere de specialisti exercitati in manuirea tuturor aparatelor moderne, persoane aplicate până acum in sanatoriul. 15 bilete 6 fl. 1 bilet 50 cr. (Clienții cu bilet de abonament nu vor plăti nici o taxă pentru îngrijirea medicală)

Băi electrică: pentru vindecarea reumatismului, podagrei, boalelor de nervi, audațiunii, boalelor de sânge, pentru vindecarea grăsimii, boalei de rinichi și anemiei. 15 bilete 15 fl., un bilet 1 fl. 20 cr. (Aici se cuprinde și cura de apă rece necesară). Cel cu boală de inimă o pot folosi fără pericol. Bolnavii ceapți pentru această cură vor fi refuzați.

Băi maure: pentru boala femeiești, anemie și reumatism. 15 bilete 15 fl., 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Băi de pucioasă: pentru boala de inimă, nervoasă și organice, inimă îngrășată, vasele de sânge încropate, lenăvirea intestinelor, anemie, nervozitate și boala de femei. 15 bilete 16 fl. 1 bilet 1 fl. 25 cr.

Băi de sare: pentru casuri mai puțin grele de boala amintite la băile de pucioasă. 15 bilete 11 fl. 1 bilet 80 cr.

Băi de sare sulfuroase: pentru cosurile mai grave de boala amintite la băile de pucioasă. 15 bilete 18 fl. 1 bilet 1 fl. 40 cr. (Băile sulfuroase vor putea fi urmate numai de la 20 luna curență)

Băi electrice. Băi feradice și galvanice: pentru nervozitate, slăbire de nervi, ipocondrie, isterie, tremurat de bătrânețe, vitustanez, și lecrirea morfinismului. 15 bilete 15 fl. 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Inhalații: în cameră de inhalatii, contra boalelor de gât și de plămâni. 15 bilete 9 fl., 1 bilet 75 cr.

Gimnastica svedeză pentru copil, contra îngustimei pieptului, boalei de cord și ececeage; pentru grăsimia cordului, boala de intestine și ficat, boala de inimă orga-

nice și slăbire generală. Taxa lunară dela 10 fl. in sus, după gravitatea cazului.

Masaje și electromasaje: 1 bilet 50 cr. respective 1 fl., fie care bolnav poate fi tratat după indicațiunile medicului său sau ale mele. Ori-ce făptuire se întamplă sub personala mea supraveghere.

Stabilimentul e des his dela orele 6 dimineța până la 7 seara; ordinațiunii dim. orele 8-9, d. am. 2-4.

Dr. HECHT,

Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) No. 3. (Intrare in stradă vis-à-vis de Teatru, între prăvăliile Maresch și Szabó). Telefon 270.

Calendar pe anul 1901

s'a pus sub presă și va apare cuscnd în editura Tipografiei Diecesane (Arad).

Material foarte variat cuprinzând:

- literatură,
- istorie,
- afaceri bisericești,
- parte economică,
- têrgurile,
- povețe de tot felul

și 22 ilustrațiuni (chipuri).

Intre acestea: *portretul P. S. Sale Episcopului Goldiș.*

Dintre tablourile dela instalare. Prea Sfinți Episcopi Popea și Goldiș pe pragul bisericii (îmbrăcați în ornate). 8 chipuri cu călăreții și mulțimea mare dela instalare; biserica rom. ort. din Oradea (2 chipuri: exteriorul și interiorul bisericii), mănăstirea din Gaiu etc. etc.

— *Toate pe hârtie fină, încât ori care se va pute pune în ramă.* —

Prețul calendarului va fi moderat, ea și cel mai sărac să și-l poată procura.

Celor cari vor desface din aceste calendare, se va da rabat. Se atrage atenția d-lor preoți și învățători.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

- Pe un an . . . . . Cor. 20.—
- Pe 1/2 an . . . . . 10.—
- Pe 1/4 an . . . . . 5.—
- Pe o lună . . . . . 2.—

Pentru România și străinătate:

- Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonenți sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anunit pentru un timp, care incepe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

Se caută soție

din partea unui om fără fam. cu un venit sigur de Cor. 240 pe an. Se cere dela femeie ca ea se aibă un venit anual cam 5-600 Cor. Doritorile să se adreseze la „Bunavoință“ în Gal. Șiria (Világos.) Postrestanta

Tipografia
„Tribuna Poporului“
 arangiată lind cu materialul primit spre executare.

Tipărituri de bancă.	Cărți, Broșuri.	Orice tipărituri.
----------------------	-----------------	-------------------

Invitări la nuntă. Anunțuri funebre etc.

Cele mai moderate preturi!

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fileri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățator; aprobat de Consistor ilustrată cu chărți geografice	—	—70
2.) „Amical Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul	—	1.—
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4.—
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2.50
8.) „Războiul pentru neatarnare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1.20
Prețul „Coroanei“	—	1.80
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secuța nasc. Truția	—	1.—
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.—
11.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3.60
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1.60
13.) „Cuvântări bisericești“ — traduse de Ioan Gent.	—	5.—
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1.50
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz	—	1.20
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, priceșne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2-3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comanda să se mai adauge de fie-care op 10 fileri spese postale.